

FOTO: LEIF STÅHL

Margaretha Bååth på jobbet, där arbetet som röntgenläkare kräver ett sinne för detaljer.

Infällt: Även hennes illustration av fröhuset till en vallmo präglas av exakthet i de små strukturerna.

Margaretha Bååth – röntgenläkare och botanisk illustratör

Fångad av detaljerna i yrket och hobbyn

II Toraxradiologen Margaretha Bååth är fångad av detaljer också utanför arbetet som överläkare på Huddinge Universitetssjukhus: Hon skapar botaniska illustrationer. Läkarbanan var dock inte det första yrkesvalet. Stort A i teckning hade hon, så drömmen var Konstfackskolan. Men föräldrarna sade nej: Välj ett yrke som du kan försörja dig på! Ingenjör blev hon först och därmed bl a teknisk skribent. Intresset för medicinsk teknik ledde vidare till läkarutbildningen och specialistkompetens i radiologi.

Att yrket skulle vara befruktande för hobbyn och tvärtom, nej, det vill inte Margaretha Bååth skriva under på. Det är nog mer en personlig läggning det handlar om. En gemensam nämnare är intresset för detaljer, att se det viktigaste och att lösa knepiga problem.

För 15 år sedan började hon förverkliga ungdomsdrömmen om konstnärligt skapande genom att ta en kurs i akvarellmålning. Syrener i vas, en midsommar-

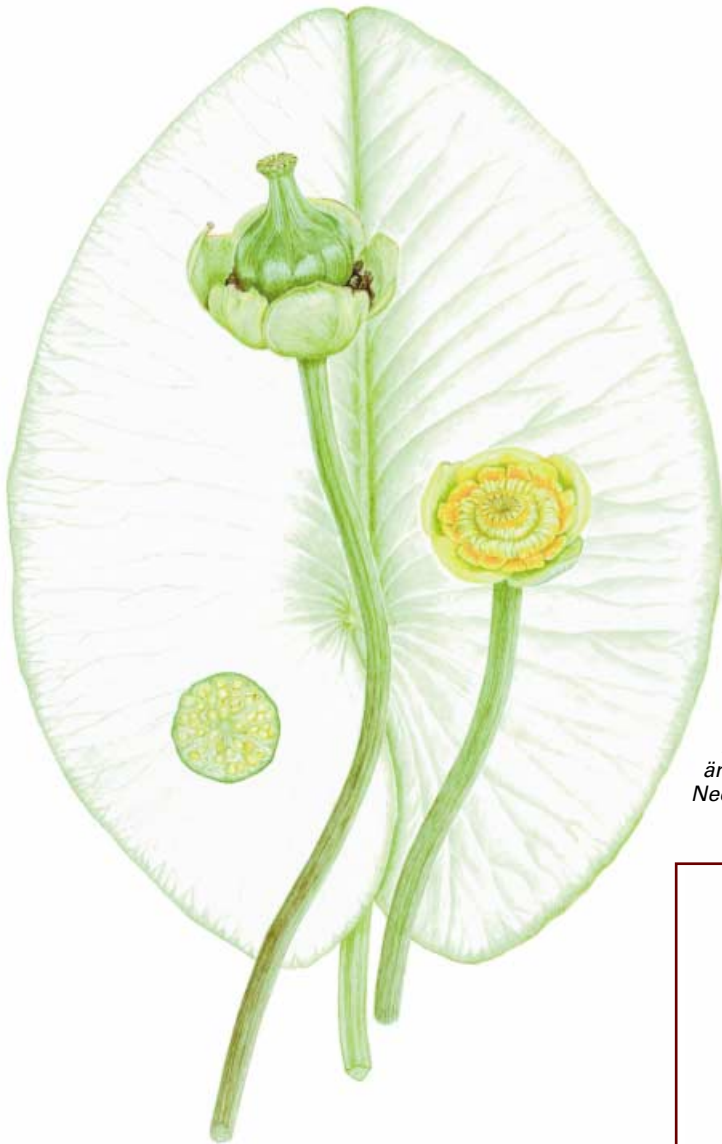
bukett och andra liknande motiv inledde blomstermåleriet. När hon för fem år sedan såg paret Axel och Thérèse Ekloms botaniska illustrationer blev hon så inspirerad att hon sökte sig till en kurs i ämnet vid anrika Kew Gardens i London.

Paret Ekloms vetenskapliga illustrationer är en god förebild: De var »ömsinta, innerliga och svindlande vackra«, för att citera Monika Björk i »Florans konstnärer« (Prisma 1999). Deras första verk kom i tryck 1897 när de illustrerade violernas mångfald i ett vetenskapligt verk av professor Bergianus Veit Brecher Wittrock, som ville förnya växtsystematiken.

De senaste åren har Margaretha Bååth, på fritiden nota bene, ägnat sig helt åt botaniska illustrationer och också fått erkännande för sin skicklighet. Hon är invald i Society of Floral Painters i England, och i sommar blir det ytterligare förkovran vid en fortsättningskurs i London. Under de senaste åren har hon

deltagit i en rad samlings- och separatutställningar och fick under våren visa sina verk i den perfekta miljön, i Edvard Andersons växthus i Bergianska trädgården i Stockholm. Utställningen kommer under nästa vår och sommar att visas på Linnés Hammarby utanför Uppsala.

Vart leder drömmen? Kanske först till en bok om hur man skapar botaniska illustrationer, övervinner de tekniska svårigheterna, om upplevelser och strapasser. Blommor vissnar snabbt, och en illustratör skall ge inte bara en ögonblicksbild av motivet utan fånga en hel livscykel, från uppväxt, blomning och frukt, moget frö, i detalj från olika vinklar, med allt fokuserat och i rätt färger. Motivet skall vara befriat från allt det som i fotografiet ofta stör det centrala. Och ändå – den botaniska illustrationen betraktas inte som konst, säger Margaretha Bååth beklagande. Att förena det illustrativa och det konstnärliga är idealet; själv pekar hon på en målning av gul

Den gula nädkrosen är ett av Margaretha Bååths favoritmotiv. Nedan en oxel i blomma och bär.

näckros som ett verk hon är nöjd med ur den aspekten.

I botanisk illustrering blir ett verk lätt ett långtidsprojekt. Fyra år tog det att få en bild på bergenia färdig. Att finna rätt sätt att avbilda oxeln, med vita blommor mot vit bakgrund, var ett problem som konstnären tog med sig till läraren i Kew Gardens och slutligen löste till belåtenhet. Motivet älggräs är en liknande men kanske större utmaning, ännu inte bemästrad, också känslomässigt lockande. Kanske blir det en del i nästa projekt, en svit av skärgårdsväxter, där minnen från barndomens somrar i södra Stavsudda vävs in i det botaniska finsnickeriet.

Man skulle kunna tro att fascinationen för växter manifesteras också i en prunkande trädgård vid konstnärens sommartorp i Uppland. Men så är det inte, försäkras hon. Fritiden under sommarhalvåret räcker inte till annat än måleriet. För övrigt har hennes odlade favorit, tulpanen, ingen chans mot rådjuren.

Så motiven blir ofta vilda blommor från hagmarkerna, som vårfryle, oansenlig och svår att urskilja i fjolårsgräset men så lockande att försöka fånga i den stora detaljrikedomen.

När Margaretha Bååth berättar om arbetet bakom en bild av just vårfryle nämner hon inspiration från Albrecht Dürers precisa gravyrer. Zorn tillhör hennes mest uppskattade konstnärer, liksom

Lars Jonsson, som nått världsrykte med sina detaljerade illustrationer av fåglar, nyligen visade på en stor utställning på Waldemarsudde i Stockholm. En förebild också för en botanisk illustratör.

Yngve Karlsson

fd redaktör

Läkartidningens medicinska redaktion